

Joensuun kaupungin ohjeistus vaikutusten ennakoarviointiin

Ohjeistus vaikutusten ennakoarvioinnin tekemiseen:

Vaikutusten ennakoarvioinnissa arvioidaan valmisteltavaa asiaa ja sen tavoitteita ennakkoon määriteltujen näkökulmien kautta (vaikutustyyppit). Tavoitteena on tuoda esille sekä lyhyet- sekä pitkäaikaiset vaikutukset. Vaikutusten ennakoarvioinnilla tavoitellaan läpinäkyvää päätöksentekoa.

Lainsäädäntö antaa perusteet vaikutusten ennakoarvioinnille. Muun muassa kuntalain 1 § ja 115 §, terveydenhuoltolain 11 § ja maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ohjaavat vaikutusten ennakoarviointia.

Kuntaliitto on antanut ohjeistuksen vaikutusten ennakoarviointiin. Joensuun kaupunki soveltaa ennakoarviointiprosessissa Kuntaliiton ohjeistusta seuraavasti:

1) Valmistelija ratkaisee, tarvitaanko ennakoarviointia vai ei.

Ennakoarviointi tulee kuitenkin tehdä aina, kun valmisteltavalla asialla on merkittäviä vaikutuksia seuraaviin:

- o eri ikäisiin kuntalaisiin sekä sukupuoleen ja sosiaalisiin vaikutuksiin
- o vammaisiin huomioiden eri vammaisryhmät
- o kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön
- o kaupungin talouteen
- o ympäristöön
- o yrityksiin

Valmisteltavat asiat voivat liittyä mm palveluverkkoon, kuntalaisten elinoloihin ja elinympäristöön, alue- ja yhdyskuntarakentamiseen, energiatalouteen, liikkumiseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön.

2) Vaikutusarvioinnin tekeminen. Tunnistetaan, arvioidaan ja kirjataan vaikutukset. Tarvittaessa tarkastellaan asioita monialaisesti ja moniammatillisesti ja kuullaan kohderyhmää.

3) Kirjataan vaikutusten johtopäätökset.

4) Vaikutusarviointi otetaan huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa.

Ennakoarviointia ei tarvitse tehdä silloin, kun kyseessä on mm.

- talousarvio
- valtuustoaloite
- oikaisuvaatimus
- viranhaltijapäätös
- tiedoksi merkittävä asia
- viranhaltijan nimeäminen
- konsernistrategia ja strategian toteutus
- kaavaprosessi (tehdään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti)
- lautakunnan toimialaan kuuluva erityisasia, kuten yksilöhuoltojaoston asia
- asia, jolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntalaisen hyvinvointiin ja terveyteen, tiettyyn väestöryhmään, kunnan talouteen, yritystoimintaan, henkilöstöön, johtamiseen ja ympäristöön

Valmistelija tuo esille ennakoarvioinnin johtopäätökset sekä huomioi nämä asian valmistelussa sekä päätösesityksessään. Mikäli valmisteltavalla päätöksellä on useita toteutusvaihtoehtoja, tulee ne tuoda ilmi ja perustella johtopäätöksissä.

Joensuun kaupunki on osana Lapsiystävällinen kunta -työskentelyä sitoutunut tekemään lapsivaikutusten ennakoarviointia osana lapsia koskevaa päätöksentekoa.

Lapsivaikutukset kirjataan Kuntalaisvaikutukset -lomakkeelle omaan kohtaansa.

Huomioitavaa on, että merkittävässä hankkeissa lapsivaikutuksia tulee koota laajasti hyödyntämällä moniammatillista yhteistyötä ja eri lähteitä.

Laajan lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus:

1. Kootaan asiantuntijaryhmä ja kartoitetaan olemassa oleva tieto (esim. alueelliset tilastot, kouluterveyskysely, edelliset lapsivaikutusten arvoinnit vastaavista päätöksistä jne.)
2. Kerätään puuttuva tieto (tutkimukset, asiantuntijalausunnot, lasten kuuleminen...)
3. Tehdään tiedon pohjalta ratkaisuvaihtoehtojen punninta, jossa tunnistetaan vaihtoehtojen positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkastellaan lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
4. Tuotetaan suositukset jatkovalmistelua varten ja raportoidaan arvioinnin tuloksista päätöksentekoaikavälillä

PERUSTIEDOT VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI KOHTEESTA

Asia:

Lähileikkipaikkojen määrän vähentäminen

Toteutusvaihtoehto 1

Lähileikkipaikkojen määrän vähentämistä vuosina 2024–2026 ja 2027–2030.

Toteutusvaihtoehto 2

Toteutusvaihtoehto 3

Päätävä toimielin / päättävät toimielimet:

Kaupunkirakennelautakunta

Arvioitu päätösaikataulu:

huhtikuu 2024

Valmistelijat:

Jaana Mähönen, Virpi Mononen

Valitse vaikutusten ennakkoarvointikohteet

Valitse mitä vaikutustyyppisiä haluat arvioida

1. Eri ikäiset kuntalaiset	☒ Kyllä
2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät	☐ Kyllä
3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö	☐ Kyllä
4. Kaupungin talous	☒ Kyllä
5. Ympäristö	☒ Kyllä
6. Yritykset	☐ Kyllä

1. ERI IKÄISET KUNTALAISET

1.1 Vaikutus erityisesti johonkin tiettyyn ihmisryhmään

Esim. opiskelijat, etninen tausta, kieli, erityisryhmä?

Joensuussa syntyvyys on laskenut merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana. Lasten määrä vähenee 0–12-vuotiaiden ikäluokassa myös negatiivisen nettomuuttoliikkeen myötä.

1.2 Vaikutukset fyysiseen terveyteen ja turvallisuuteen

Lapset

Leikkipuistoja ja lähileikkipaikkoja on tutkittu alueineen tämänhetkisen kunnan, käyttöasteen, leikkivälineiden tulevien uusimistarpeiden ja niiden saavutettavuuden perusteella turvallisuuskohdat huomioiden.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.3 Vaikutukset psyykkiseen hyvinvointiin ja ihmissuhteisiin

Lapset

Poistettavaksi esitettyjen lähileikkipaikkojen lähialueilla on edelleen leikkipuistoja alueen käyttäjille. Matka lähileikkipaikalle voi hiukan pidentyä, mutta asuinalueille

jäävät keskeiset leikkipuistot tarjoavat monipuolisemman välineistön ja mahdollisuuden kohdata saman ikäisiä leikkitovereita.

Työkäiset

Lasten huoltajat kohtaavat toisia huoltajia ja pystyvät vaihtamaan ajatuksia.

Ikäihmiset

1.4 Vaikutukset toimeentuloon

Lapset

Työkäiset

Ikäihmiset

1.5 Vaikutukset palvelujen saatavuuteen

Lapset

Lapsella ei ehkä ole leikkipaikkaa, joka on lähinnä hänen kotiaan, mutta matka toiseen leikkipaikkaan ei kuitenkaan ole kohtuuttoman pitkä.

Työkäiset

Ikäihmiset

1.6 Vaikutukset elinympäristöön

Lapset

Lapsen elin- ja toimintaympäristö muuttuu leikkipaikan suhteen, mutta muutos on vähäinen. Leikkipaikan turvallisuusympäristö paranee.

Työkäiset

Ikäihmiset

1.7 Vaikutukset kulkuyhteyksiin ja liikkumiseen

Lapset

Kenenkään lapsen leikkipaikkamatka ei kuitenkaan pitene kohtuuttomasti. Tarkastelussa on otettu huomioon turvallisuusnäkökohtia ja etäisyyksiä.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.8 Vaikutukset yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja sukupuoleen

Lapset

Matka leikkipaikkaan voi pidentyä tai joillakin lyhentyä.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.9 Vaikutukset mielekkääseen vapaa-ajanviettoon

Lapset

Pystytään tarjoamaan mielekkäämpää ja laadukkaampaa toimintaympäristöä lapsille.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.10 Jokin muu, mikä?

**Pyydetään lausunto
tarvittavilta
sidosryhmiltä**

- Kyllä
 Ei

Miksi ei pyydetä lausuntoa?

On tehty leikkipaikkaverkoston menetelmien kuvaus. Missä on tarkasteltu leikkipaikkaverkoston sijoittumista Joensuun alueella tutkittuun väestödataan, rakentamisen suunnitteeseen sekä luokiteltuun leikkipaikkaverkoston perustuvan paikkatietoanalyysin kautta.

Kuntalaisvaikutuksen johtopäätökset:

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

4. KAUPUNGIN TALOUS

Kaupungin menot ja tulot

Vähennyksen kohteena olevissa lähileikkipaikoissa säästö käyttötalousmenoissa on arviolta n. 3 000–5 000 € / vuosi / lähileikkipaikka. Lähileikkipaikkojen purku ja alueen ennallistaminen on arviolta n. 2 000 € / leikkipaikka.

Investoinnit

Leikkipaikkojen peruskorjaus keskimäärin 100 000 €.

Velkaantuminen

Tuottavuus ja tuloksellisuus

Jokin muu, mikä?

Talousvaikutusten johtopäätökset:

Vähennyksen kohteena olevissa lähileikkipaikoissa säästö käyttötalousmenoissa on arviolta n. 3 000–5 000 € / vuosi / lähileikkipaikka.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

5. YMPÄRISTÖ

Ihmisten elinympäristö ja viihtyvyys

Poistettavaksi esitettyjen lähileikkipaikkojen alueet muutetaan luonnon monimuotoisuutta tukevaksi puisto / lähimetsä alueeksi tai mahdollisuuksien mukaan tonteiksi.

Maaperä, vesistöt, luonnon monimuotoisuus, ilmasto

Poistettavaksi esitettyjen lähileikkipaikkojen alueet muutetaan luonnon monimuotoisuutta tukevaksi puisto / lähimetsä alueeksi tai mahdollisuuksien mukaan tonteiksi.

Maisema, kaupunkikuva, kulttuuriperintö

Poistettavaksi esitettyjen lähileikkipaikkojen alueet muutetaan luonnon monimuotoisuutta tukevaksi puisto / lähimetsä alueeksi tai mahdollisuuksien mukaan tonteiksi.

Jokin muu, mikä?

Ympäristövaikutusten johtopäätökset:

Huonokuntoisen leikkipaikka alueen poistaminen lisää viihtyvyyttä ja luonnon monimuotoisuutta alueen liittyessä ympäröivään luontoon.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

Ennakoarvioinnista vastaava

Päivämäärä

pp.kk.vvvv

01.03.2024

Nimi

Jaana Mähönen, Virpi Mononen

Anna se sähköpostiosoite minne vaikutusten ennakoarviointi

liitteineen toimitetaan * = on pakollinen kenttä

etunimi.sukunimi@joensuu.fi

tero.toivanen@joensuu.fi